

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

วันเข้าพรรษา ถือเป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันหนึ่งของไทย มีประเพณีดั้งเดิมประการหนึ่งที่ยึดถือปฏิบัติกันมาแต่โบราณ นั่นคือ “ประเพณีการแห่เทียน”

ประเพณีแห่เทียนวันเข้าพรรษา เป็นประเพณีปฏิบัติของชาวพุทธที่สืบทอดกันมาช้านาน ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 ของทุกปี เนื่องจากสมัยก่อนพระภิกษุสงฆ์ไม่มีไฟฟ้าใช้ ชาวบ้านจึงหล่อเทียนต้นใหญ่ขึ้น เพื่อถวายพระภิกษุสงฆ์ให้แสงสว่างในการปฏิบัติกิจวัตรต่าง ๆ เป็นพุทธบูชาตลอดเวลา 3 เดือน การนำเทียนไปถวายชาวบ้านมักจัดขบวนแห่กันอย่างเอิกเกริกสนุกสนาน และปฏิบัติสืบทอดกันมาจนกลายเป็นประเพณี ต่อมาได้มีการประดิษฐ์ตกแต่งต้นเทียนให้มีความสวยงามวิจิตรบรรจงมากขึ้น พุทธศาสนิกชนทั้งหลาย จึงพร้อมใจกันหล่อเทียนในวันเข้าพรรษา ทำการตกแต่งประดับประดา แกะสลักลวดลาย และมีกิจกรรมแห่เทียนพรรษาไปถวายวัด

ประเพณีการแห่เทียน ซึ่งเป็นประเพณีที่พุทธศาสนิกชนชาวพุทธทั้งหลาย ได้นิยมทำกันมาตั้งแต่ครั้งอดีตกาลสมัยสุโขทัยเป็นราชธานี ตามหลักศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงตอนหนึ่งมีไว้ว่า **“พ่อขุนรามคำแหงเข้าเมืองสุโขทัยนี้ทั้งชาวแม่ ชาวเจ้า ลูกขุนทั้งสิ้น ทั้งหลาย ทั้งหญิง ทั้งชาย ที่มีศรัทธาในพุทธศาสน์มักทรงศีลเมื่อพรรษาทุกคน ชาวพนักงานก็อัญเชิญประทับเทียนเข้าไปในวิหาร หอพระสังฆาราม มณฑลวิหาร โรงอุโบสถ จุดตามไว้ในที่นั้น ๆ เพื่อบูชาสักการะพระรัตนตรัยตลอดไตรมาส”** จนเป็นเหตุให้พุทธศาสนิกชนได้ถือปฏิบัติต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งเทศกาลเข้าพรรษาดังกล่าวนี้ เป็นช่วงที่เหล่าพุทธศาสนิกชนได้มีโอกาสบำเพ็ญกุศล การบำเพ็ญกุศลในเทศกาลเข้าพรรษามีมากมาย การถวายเทียนพรรษาเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ทำในช่วงเวลานี้ เพราะเป็นการบำเพ็ญกุศลให้แสงสว่างแด่พระสงฆ์ เนื่องจากในสมัยพุทธกาลยังต้องอาศัยแสงสว่างจากเทียนเท่านั้น (รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2555)

อำเภอบางกรวย เป็นหนึ่งในอำเภอของจังหวัดนนทบุรี ที่มีพื้นที่ติดกับริมน้ำ มีวัดเก่าแก่จำนวน 49 วัด แต่ละวัดมักตั้งอยู่ริมคลองบางกอกน้อยหรือคลองอ้อม และคลองแยกต่าง ๆ การทำบุญของประชาชนในท้องถิ่นนี้จึงพยายามพายเรือไปวัด วิถีชีวิตของประชาชนอาศัยน้ำในลำคลองเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีพมาแต่ดั้งเดิม การไปมาหาสู่กันของชาวบ้านละแวกนี้ จะใช้พาหนะทางเรือเป็นหลัก ถึงแม้ปัจจุบันความเจริญได้เข้ามาสู่อำเภอบางกรวย ถนนหนทางสะดวกสบายขึ้น แต่ประชาชนสองฝั่งคลองก็ยังนิยมการใช้การคมนาคมทางน้ำ เพราะสะดวก รวดเร็ว ไม่ติดขัดด้าน

การจรรยา ดังนั้น การถวายเทียนพรรษา ก็เช่นเดียวกันที่ต้องแห่เทียนไปทางเรือ เพื่อนำต้นเทียนไปถวายวัดต่าง ๆ ในเขตพื้นที่อำเภอบางกรวย จำนวน 49 วัด เป็นประจำทุกปี

ประเพณีหล่อเทียน และแห่เทียนพรรษาทางน้ำของอำเภอบางกรวย ถือเป็นประเพณีอันดีงาม แสดงให้เห็นถึงความเป็นวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนที่ย้ายถิ่นมาตั้งถิ่นฐานที่ใช้น้ำลำคลองเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำรงชีวิต จึงเป็นการส่งเสริมประเพณีสำคัญที่ชาวบางกรวยจะต้องช่วยกันส่งเสริมอนุรักษ์ให้คงอยู่ตลอดไป

ในงานนี้มีการจัดกิจกรรมการแห่เทียนพรรษาถวายวัด โดยมักจะมีการแห่เทียนกันอย่างเอิกเกริก ประชาชนที่อยู่ตามรายทางที่ขบวนแห่เทียนผ่าน ต่างออกมาต้อนรับร่วมอนุโมทนาบุญ บางบ้านก็ประดับตกแต่งธงทิว จัดตกแต่งหน้าบ้านให้สวยงาม มีเรือร่วมขบวนแห่เทียนเกือบร้อยลำ ในงานมีการประกวดตกแต่งเรือสวยงาม เรือแต่ละลำจะตกแต่งด้วยดอกไม้ที่สวยงาม โดยขบวนเรือจะเริ่มตั้งขบวนแห่ที่วัดเกิด ตำบลวัดชลอ ตั้งแต่ 09.00 น. แล้วมุ่งหน้าสู่วัดโบสถ์บางคูเวียง ตำบลบางคูเวียง เมื่อขบวนเรือทั้งหมดถึงหน้าวัดโบสถ์บางคูเวียง เริ่มทำพิธีถวายต้นเทียน แต่พระภิกษุสงฆ์ที่วัดโบสถ์บางคูเวียง และจะมีการประกวดเรือเทียน

ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ถือเป็นงานประเพณีที่รวมความผูกพันของชุมชนท้องถิ่น เป็นการแสดงออกถึงความสามัคคีกลมเกลียวในหมู่คณะ อีกทั้งเป็นการสรรหาภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีฝีมือทางช่าง มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องการทำลวดลายไทย การแกะสลักลวดลายลงบนต้นเทียน การทำเทียนให้เป็นลายไทย แล้วนำไปติดบนต้นเทียน การประดับด้วยผ้าฝ้าย ผ้าไหม ดอกไม้สด ล้วนแล้วแต่เป็นฝีมือของช่างในท้องถิ่น

ส่วนการจัดขบวนแห่เทียนก็ล้วนแล้วแต่ใช้ของพื้นเมือง เช่น เครื่องแต่งกายของขบวนพ็อนจะใช้ผ้าพื้นเมืองเป็นหลัก การพ็อนรำจะใช้ท่ารำที่ดัดแปลงมาจากวิถีชีวิต เป็นท่ารำในรูปแบบของศิลปะที่งดงาม ดนตรีประกอบก็เป็นเครื่องดนตรีประจำท้องถิ่น ผสมเข้ากับการขับร้องที่สนุกสนานเร้าใจ ทำให้งานประเพณีนี้ยิ่งใหญ่ ประเพณีงานหล่อเทียนและแห่เทียนเข้าพรรษาทางน้ำนี้ จึงถือเป็นการอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่นของอำเภอบางกรวย ให้คงอยู่คู่ชุมชนไปตราบนานเท่านาน

เทศบาลเมืองบางกรวย มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 53 (1) กิจกรรมตามที่ระบุไว้ในมาตรา 50 (8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีท้องถิ่น พระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 ให้เทศบาลเมืองพญา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง (11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี

ท้องถิ่น ประกอบกับค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ตามนโยบายของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) (ข้อ 5.) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม นโยบายไทยแลนด์ 4.0 (ข้อ 5.) กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง ดังนั้น เทศบาลเมืองบางกรวย เห็นถึงความสำคัญของประเพณีแห่เทียนพรรษาอันดีงาม เพื่อเป็นการรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น เสริมสร้างความเข้มแข็ง สัมครสมานสามัคคีของประชาชนให้เกิดการมีส่วนร่วม การเรียนรู้วัฒนธรรมอันดี ให้คงอยู่สืบไป

จากที่มาและความสำคัญ ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะจัดทำโครงการสหกิจศึกษาเรื่อง การจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อการประชาสัมพันธ์โครงการ “สืบสานประเพณีแห่เทียนพรรษา ประจำปี 2560” ของเทศบาลเมืองบางกรวย เพื่อประชาสัมพันธ์สื่อมวลชนให้ดึงดูดสาธารณชน กลุ่มเป้าหมาย และบุคคลทั่วไป มีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมของเทศบาลเมืองบางกรวย

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 เพื่อศึกษากระบวนการจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ “สืบสานประเพณีแห่เทียนพรรษา ประจำปี 2560”
- 1.2.2 เพื่อให้สร้างสัมพันธ์อันดีต่อสังคมในชุมชน
- 1.2.3 เพื่อส่งเสริมปลูกฝังประเพณีแห่เทียนพรรษา ให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชน

1.3 ขอบเขตของโครงการ

การจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อการประชาสัมพันธ์โครงการ “สืบสานประเพณีแห่เทียนพรรษา ประจำปี 2560” ของเทศบาลเมืองบางกรวย ศึกษาและดำเนินกิจกรรมพิเศษเพื่อการประชาสัมพันธ์โครงการ “สืบสานประเพณีแห่เทียนพรรษา ประจำปี 2560” โดยขอบเขตการศึกษาอยู่ระหว่างเดือน 16 พฤษภาคม – 18 สิงหาคม 2560 ซึ่งกิจกรรมจัดในวันที่ 24 มิถุนายน - 1 กรกฎาคม 2560 เฉพาะในเขตเทศบาลเมืองบางกรวย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.4.1 ได้เรียนรู้การทำงานจริง และการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 1.4.2 ได้ศึกษากระบวนการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อการประชาสัมพันธ์โครงการ “สืบสานประเพณีแห่เทียน ประจำปี 2560”
- 1.4.3 ได้บูรณาการความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ในการฝึกงานจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อการประชาสัมพันธ์โครงการ “สืบสานประเพณีแห่เทียน ประจำปี 2560”